

N:o 30.

Af herr **Petri**, om höjning af tullen å skurna korkar utan beslag.

Till senaste Riksdags bevillningsutskott ingåfvo samtliga korkfabriker i riket en den 4 mars 1903 dagtecknad skrifvelse (Bil. 1) med anhållan, att utskottet ville föreslå Riksdagen besluta, att tullsatsen å »korkar, skurna, utan beslag» måtte höjas till 50 öre per kilogram. Denna skrifvelse för-
anledde ej någon bevillningsutskottets åtgärd.

Det synes emellertid, som om korkfabrikanternas begäran, om den blifvit till Riksdagen framförd, ej kunnat afvisas, ty det är, såsom i berörda skrifvelse framhålles, här ej fråga om en höjning i vanlig mening af en industritull. Fabrikanterna begära blott att återfå, i viss grad afpassadt efter nuvarande förhållanden, ett tullskydd, som tidigare, då arbetslönerna voro långt lägre än de nu äro, ansågs passande, men som borttagits eller rättare nedsatts till det nominella endast för att underlätta afslutandet af en handelstraktat, som längesedan upphört att gälla. Härigenom har också det förhållande inträdt, att Spanien beträffande artikeln skuren kork nu, utan att gifva något vederlag, åtnjuter alldeles samma förmåner, som detta land, då traktaten afslöts, måste förvärfva genom att åt vårt land inrymma vissa fördelar i fråga om tullsatser å våra exportartiklar.

Ännu år 1882 var tullen å skuren kork 35 öre per kilogram. Nu är den 7 öre. Det torde ej behöfvas mer än att anföra dessa siffror för att bevisa, att korkfabrikanternas anhållan är väl motiverad. I hur hög grad importen af kork ökats, framgår af Bil. 2, och hur låg tullsatsen är i förhållande till varans värde synes däraf, att för år 1900 importerade 84,789 kg. kork till ett värde af 423,945 kronor erlades tull med 5,935

kr. 23 öre eller mindre än $1\frac{1}{2}$ proc. å det officiella, alltför låga värdet. Väl har importen under åren 1901 och 1902 åter något minskats, men detta har berott på förhållanden, som ej kunna väntas blifva varaktiga, och alltför af de cataloniska korkfabrikerna inrätta sig för tillverkning af för export till Sverige lämpad vara, då alla öfriga länder vetat skydda sin korkindustri.

Den ytterligare höjning i arbetspriserna, som fabrikanterna i sin skrifvelse säga sig motse, genomdrefs med hot om strejk i sistlidne juni månad och försvårade än ytterligare fabrikanternas ställning. Naturligtvis kunna dessa öfvergå till att blifva importörer af färdig kork, men det synes, som om saknaden af det måttliga tullskydd de begära — omkring 10 proc. af värdet — ej borde få drifva dem härrtill, helst den begärda tullsatsen ej lärer kunna föranleda någon höjning i försäljningspriset, och denna tullfråga ej sammanhänger med någon som helst annan sådan.

På grund af det nu anförda och med åberopande af den utredning, korkfabrikanterna i sin skrifvelse förebragt, får jag värdsamt hemställa,

att Riksdagen måtte besluta den ändring i gällande tulltaxa, att tullsatsen för »korkar, skurna, utan beslag», bestämmes till 50 öre för ett kilogram.

Stockholm den 26 januari 1904.

Axel Petri.

Bil. 1.

Till Riksdagens bevillningsutskott.

Undertecknade korkfabrikanter få härmed till bevillningsutskottet framföra en vördsam anhållan, det utskottet ville söka åvägabrinda, att korkindustrien åter komme i åtnjutande af ett någorlunda effektivt tullskydd.

Ännu i 1882 års tulltaxa voro »korkar, skurna, utan beslag» åsatta en tull af 35 öre per kilogram. Denna tullsats var visserligen ej hög, men den utgjorde under dåvarande förhållanden i fråga om arbetslöner ett ingalunda föraktligt skydd, och det är sannolikt, att, om denna tullsats fått bestå, de utländska korkfabrikanterna ej lockats att göra de ansträngningar för att bemäktiga sig vår inhemska marknad, som nu förorsaka oss svårigheter och bekymmer. Tyvärr blef emellertid ofvannämnda tullsats år 1883 i så hög grad nedsatt, att det förutvarande skyddet faktiskt bortföll.

Då den spanska handelstraktaten år 1883 afslöts, ingick i öfverenskommelsen, att tullen å vissa spanska exportartiklar skulle borttagas eller sänkas. Bland dessa artiklar, såsom apelsiner, espartogräs, vin och vindruvor, ingick endast en, som är föremål för industriell verksamhet här i landet. Det var den artikel, vi tillverka.

Tullen å korkar, skurna, utan beslag nedsattes nämligen från 35 öre per kg. till 7 öre eller en femtedel af hvad den varit. En tull af 7 öre per kg. för kork måste betraktas såsom nominell, ty den utgör för t. ex. vanlig halfbuteljork, hvaraf 1,000 stycken väga mycket nära 1 kg., och som betingar ett pris af kr. 3—3,50 per 1,000 st., endast cirka 2 proc. af varans värde. För en annan äfven mycket använd kork till pris af 5 à 6 kr. och med nästan samma vikt per 1,000 st. ställer sig tullen ännu ogynnsammare, för att slutligen beträffande fin vinkork till pris af 25 à 30 kr. och med en vikt af cirka 3 kg. per 1,000 st. nedgå till mindre än 1 proc. — en ren bagatell.

Ehuru vi sålunda under 20 år varit så godt som i saknad af tullskydd, och detta under en tid, då stora förändringar i tullpolitiskt af-

seende inträffat och arbetslönerna i synnerligen hög grad stegrats, har vår verksamhet kunnat fortgå utan att den utländska konkurrensen blifvit oss öfvermäktig, tack vare att vår industri stått jämförelsevis högt genom användande af här uppfunna praktiska maskiner och arbetsmetoder. Visserligen hafva ej obetydliga kvantiteter kork hit importerats från fabriker i Catalonien, men det är först under de senaste fyra åren importen från dessa antagit sådana dimensioner, att vi tvingas anhålla om skydd för vårt arbete. Oaktadt de i Spanien rådande ytterst låga arbetslönerna kunde nämligen de cataloniska fabrikanterna ej utöfva någon för oss tryckande konkurrens, så länge de arbetade med sina föråldrade metoder. Annorlunda ställer sig saken, sedan tyska firmor i Catalonien anlagt fullt moderna fabriker och med tillräckligt kapital samt billig spansk arbetskraft i förening kunna producera så billigt, att konkurrens är omöjlig, och vår industri hotas med fullständig undergång. Och denna fara är öfverhängande sedan nyligen ett par af de tysk-spanska fabriker inrättat sig speciellt för tillverkning af kork, afsedd för Sverige, så vidt vi veta det enda land, som underlåtit att skydda den inhemska korkindustrien.

Sedan försök i mindre skala under några år pågått, var man år 1901 färdig, och det året importerades 72,725 kg. korkar till ett beräknadt värde af kr. 363,625. Uppgift för år 1902 föreligger ej ännu, men importen torde under detta år varit fullt så stor som 1901 och för innevarande år kommer densamma utan tvifvel att högst betydligt ökas, enär enligt ingångna meddelanden ett mycket stort antal konsumenter förklarar, att de i år utslutande komma att köpa utländsk kork.

Vår industri, sedan länge bofast här i landet, hör visserligen ej till de mest betydande, men det är dock omkring 450 arbetare, som därpå hafva uppehälle för sig och sina familjer, och det i våra fabriker använda kapital öfverstiger 2 miljoner kronor.

På grund af hvad vi i början af denna skrifvelse anfört våga vi hoppas, att ett återupptagande af den tullsats för kork, som af hänsyn till den spanska handelstraktaten år 1883 nedsattes, utan vidare skulle af Riksdagen medgifvas. Ty billighet och rättvisa torde kräfvat att den industri, hvars intressen då fingo vika för andra, större och allmänna, nu, då dessa senare ej längre förefinnas, återinsättes i sin förra ställning och ånyo erhåller det skydd, som, om det också förr kunnat umbäras, nu är ett oeftergifligt villkor för denna industris existens.

Men äfven den gamla tullsatsen, god nog på en tid, då arbetslönerna för vuxna manliga korkarbetare enligt tullkommitténs af år 1882 betänkande

voro högst 18 kr., i medeltal 12 kr. 38 öre i veckan, är långt ifrån tillräcklig nu, då en fullgod arbetare i facket förtjänar 20 à 25 kr. i veckan, och en förhöjning i de bestående arbetspriserna just ställes i utsikt. Huru stor den tullsats skulle vara, som skulle bereda oss samma skydd, som korkfabrikanterna åtnjoto före år 1883, våga vi ej säga, men säkerligen borde den vara vida större än den vi nu taga oss friheten föreslå, eller *50 öre pr kilogram*. Denna tullsats skulle visserligen ej i nämnvärd grad minska importen af den dyrare vinkorke, men det synes sannolikt, att den skulle kunna begränsa införseln af de billigare sorterna, och den skulle i hvarje fall vara ett godt vapen i vår ojämna strid med den tysk-spanska konkurrensen, för hvilken vi utan denna hjälp, på grund af här rådande höga arbetspris, eljest måste duka under.

Hvilken tullsats Riksdagen än måtte bestämma, är det af största vikt, att densamma utan dröjsmål träder i kraft, då ett uppskof skulle medföra faran af en import, tillräckligt stor att i åratals förtaga verkan af en förhöjd tull.

På grund af hvad vi nu haft äran anföra, tillåta vi oss vördsamt hemställa,

att utskottet behagade taga tullsatsen å »Korkar, skurna, utan beslag, i särskildt öfvervägande samt föreslå Riksdagen dess höjande till 50 öre pr kilogram, äfvensom att denna höjning måtte fortast möjligt träda i kraft.

Stockholm den 4 mars 1903.

Nya Korkfabriken
Herm. Mårtensson.

För Aktiebolaget Wicanders Korkfabriker
Gust. Wicander.

Stockholms Korkfabrik
J. M. Gustafsson.

För Korkfabriks-Aktiebolaget i Stockholm
G. W. Lindqvist.

Jönssons & Johanssons Korkfabrik
Algot Johansson.

Lindén & Månsson,
Norrköping.

Norrköpings Korkfabrik
W. Thomaeus, Norrköping.

Carl Lammers Korkfabrik
p. p. *C. A. Stade* (Göteborg).

Linköpings Korkfabrik
Sigurd Schillberg.

Eslöfs Nya Korkfabrik
P. Molin.

Nya Korkfabriken
inneh. Ahlberg & Son, Halmstad.

Eslöfs Korkfabrik
Chr. Stoltze.

Korkfabriken Föreningen
Edward Wathz,
Malmö.

Oscar Johansson, Malmö
Oscar Johansson.

Göteborgs Nya Korkfabrik
L. Eug. Norelius.

P. Olssons Korkfabrik,
Malmö.

Malmö Korkfabriks Bolag
Pont. Ohlson.

A. E. Anderssons Korkfabrik
Malmö.

Bil. 2.

Uppgift å importen till hela riket af »korkar, skurna, utan beslag»
under nedannämnda år.

1892	-----	kilogram	15,825
1893	-----	»	18,968
1894	-----	»	18,089
1895	-----	»	28,429
1896	-----	»	32,407
1897	-----	»	42,096
1898	-----	»	50,622
1899	-----	»	84,655
1900	-----	»	84,789
1901	-----	»	72,725
1902	-----	»	64,765